

Η Ιστορία της υπόγειας πόλης της Μαλακοπής (Derinkuyu) στην Καππαδοκία

/ [Πεμπτουσία](#)

Το 1963 ένας κάτοικος του χωριού Μαλακοπή (Derinkuyu στα Τουρκικά, που σημαίνει Βαθύ Πηγάδι) στην περιοχή της Καππαδοκίας, γκρεμίζοντας ένα τοίχο στο σπίτι του που ήταν -όπως όλα της περιοχής- σκαμμένο στο βράχο, ανακάλυψε έκπληκτος, ότι πίσω από τον βράχο υπήρχε ένα μυστηριώδες δωμάτιο το οποίο δεν είχε ξαναδεί. Αυτό το δωμάτιο τον οδήγησε σ' ένα άλλο και μετά σε άλλο και ούτω καθ' εξής. Οι αρχαιολόγοι άρχισαν να μελετούν την υπόγεια πόλη και έφτασαν στα 40 μ. βάθος. Τελικά ανακαλύφθηκαν 11 επίπεδα εκ των οποίων μόνο στα οκτώ πρώτα είναι δυνατή η επίσκεψη, κάτι που ξεκίνησε το 1969. Στα υπόλοιπα γίνονται ακόμα μελέτες και ανασκαφές, από τους αρχαιολόγους.

Αρχικά κτίστηκε από τους Φρύγες, μεταξύ 8ου και 7ου αιώνα π.Χ. σύμφωνα με το τουρκικό τμήμα πολιτισμού και μετά διευρύνθηκε κατά τη βυζαντινή εποχή. Πιθανόν όμως αυτό να έγινε και από τους Χιττίτες ακόμα παλαιότερα όπως το

1.400 π.Χ. Η αρχαιότερη γνωστή πηγή είναι ο Ξενοφών ο οποίος αναφέρει στο έργο του 'Ανάβασις' ότι οι τρωγλοδύτες κάτοικοι της Ανατολίας έσκαβαν υπόγεια τα σπίτια τους με την άνεση να χωρούν ολόκληρη οικογένεια, με οικόσιτα ζώα και αποθήκες τροφίμων.

Η υπόγεια πόλη στο σημερινό Derinkuyu έχει όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία που υπάρχουν και στις άλλες υπόγειες πόλεις- συγκροτήματα της ευρύτερης περιοχής της Καπαδοκίας όπως: εργαστήρια κρασιού και ελαίου, στάβλους, κελάρια, δωμάτια αποθήκευσης, τραπεζαρίες και παρεκκλήσια. Μοναδικό στοιχείο στο συγκρότημα του Derinkuyu, το οποίο βρίσκεται στο δεύτερο επίπεδο, είναι ένα ευρύχωρο δωμάτιο με μια θολωτή οροφή. Έχει αναφερθεί ότι αυτό το δωμάτιο χρησιμοποιήθηκε ως Θρησκευτική Σχολή ενώ τα δωμάτια στο αριστερό του μέρος προοριζόταν για μελέτη. Μεταξύ των τρίτου και τέταρτου επιπέδου υπάρχει μια κάθετη σκάλα. Αυτό το πέρασμα οδηγεί σε μια σταυροειδή εκκλησία στο χαμηλότερο επίπεδο. Η 55 μ. κυλινδρική στήλη εξαερισμού, εμφανίζεται να χρησιμοποιείται ως φρεάτιο. Η κυλινδρική στήλη παρείχε επίσης το νερό για να πλένονται οι διαμένοντες, όταν ο εξωτερικός κόσμος δεν τους ήταν προσιτός.

Την πόλη μπορούσαν να την σφραγίσουν από μέσα με μεγάλες πέτρινες πόρτες. Διέθετε επίσης αποθήκες, πηγές και φρεάτια εξαερισμού που έφταναν μέχρι 30 μ. βάθος, έτσι καθιστούσαν δυνατή τη μακροχρόνια παραμονή σ' αυτές. Η υπόγεια πόλη στη Μαλακοπή (Melegubu ή Derinkuyu) είναι η μεγαλύτερη που έχει ανασκαφθεί στην Τουρκία. Το συγκρότημα έχει συνολικά 11 επίπεδα, αν και πολλά από αυτά δεν έχουν ανασκαφεί. Καλύπτει μια έκταση 2.000 τετραγωνικών ποδών, η οποία πιθανόν να φτάνει τα 7.000 τετραγωνικά πόδια (650 τετρ. μέτρα). Κάθε επίπεδο θα μπορούσε να κλείσει ανεξάρτητα από τα άλλα. Η πόλη είναι συνδεδεμένη με άλλες υπόγειες πόλεις με σήραγγες πολλών χιλιομέτρων.

Οι βαριές πέτρινες πόρτες, οι οποίες απομόνωναν το υπόγειο συγκρότημα από τον έξω κόσμο. Αυτές έχουν ένα ύψος 1-1,5 μ, 30-50 εκατ. στο πλάτος και ζυγίζουν 200-500 κιλά. Η τρύπα στο κέντρο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ανοιγοκλείνει η πόρτα-μυλόπετρα, ή για να βλέπουν ποιός είναι στην άλλη πλευρά. Πολλές παγίδες είχαν σχεδιαστεί για να παραπλανήσουν, να απομονώσουν και να φυλακίσουν τους εισβολείς οι οποίοι εάν έπεφταν μέσα ήταν καταδικασμένοι σε αργό και μαρτυρικό θάνατο. Οι επιτιθέμενοι, γνωρίζοντας τις παγίδες που περιμένουν αυτούς που εισβάλλουν, συνήθως προσπαθούσαν να κάνουν τον τοπικό πληθυσμό να αφήσει τα καταφύγιά του, με τη δηλητηρίαση των φρεατίων. Οι κατασκευαστές όμως είχαν προβλέψει και αυτόν τον κίνδυνο και είχαν ανοίξει πηγάδια τα οποία ποτέ δεν έφθαναν στο επίπεδο της επιφάνειας της γης.

Η υπόγεια πόλη στη Μαλακοπή χρησιμοποιείτο για να κρύβονται και οι πρώτοι Χριστιανοί, που κατόρθωναν να ξεφύγουν από τη δίωξη της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Όλα τα ευρήματα των ανασκαφών, σε αυτές τις υπόγειες κατασκευές ανήκουν στη μέσο βυζαντινή περίοδο, δηλαδή μεταξύ του 5^{ου} και του 10^{ου} αιώνα μ.Χ. Οι υπόγειες κατασκευές, χρησιμοποιούνται γενικά ως καταφύγιο και για θρησκευτικούς λόγους, οι διαμάχες γύρω από τους οποίους αυξάνονται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Οι Ελληνόφωνες χριστιανικές κοινότητες της περιοχής προστατεύονταν κλείνοντας τις πόρτες των καταφυγίων, για να αποφύγουν τις αραβικές επιδρομές του χαλιφάτου Umayyad που άρχισαν τον 7^ο αιώνα και των Αβασιδών αργότερα.

Οι υπόγειες πόλεις στη Καππαδοκία είναι πάρα πολλές (τουλάχιστον 200 με δύο επίπεδα και 40 με τρία και πάνω) και έχουν κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα όπως δωμάτια για την αποθήκευση τροφίμων, κουζίνες, στάβλους, εργαστήρια κρασιού ή ελαίου και αγωγούς για τον εξαερισμό. Η υπόγεια πόλη της Μαλακοπής, με τα ένδεκα επίπεδα και το μεγάλο βάθος της των 85 μέτρων, ήταν αρκετά μεγάλη για να προστατεύσει από 3 έως και 50 χιλιάδες ανθρώπων, μαζί με το ζωικό τους κεφάλαιο.

Πηγή: www.istorikathemata.com